

PEDAGOGŲ RENGIMO REGLAMENTAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pedagogų rengimo reglamentas (toliau – reglamentas) taikomas lygiagrečiam mokomųjų dalykų mokytojų, ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogų, auklėtojų, specialiųjų socialinių, profesijos mokytojų rengimo modeliui ir nuosekliojo studijų modelio pedagoginių studijų etapui reguliuoti.

2. Reglamente vartojamos sąvokos yra apibrėžtos Švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2003, Nr. 63-2853), Aukštojo mokslo įstatyme (Žin., 2000, Nr. 27-715), Pedagogų rengimo koncepcijoje (Žin., 2004, Nr. 186-6940), Pagrindinių, specialiųjų profesinių ir vientisųjų studijų programų nuostatuose (Žin., 2005, Nr. 93-3461), Valstybinėje pedagogų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo pertvarkos programoje (Žin., 2006, Nr. 60-2139).

3. Reglamentu siekiama:

3.1. pedagogų rengimo proceso dermės su kylančiais iššūkiais visuomenei ir švietimo tikslais;

3.2. visų pedagoginės veiklos elementų, sudarančių mokytojų rengimą, suderintos ir tikslingos kaitos;

3.3. pateikti gaires, kuriomis vadovaudamasi aukštosios mokyklos nuolat atnaujins pedagogų rengimo studijų programas, studijų būdus ir veikas, laiduojančias absolventų pasirengimą darbui žinių ekonomikos sąlygomis su įvairių gebėjimų ir poreikių mokiniais;

3.4. sudaryti sąlygas aukštųjų mokyklų absolventams pasirengti ir sėkmingai įsitraukti į antrąjį pedagogų rengimo etapą, praktinių profesinių kompetencijų tobulinimo etapą – pedagoginę stažuotę;

3.5. sudaryti prielaidas, kad pagal šį reglamentą atnaujintų studijų programų absolventai įgytų Mokytojų profesijos kompetencijos apraše (Žin., 2007, Nr. 12-511) nustatytas kompetencijas;

3.6. sudaryti būsimiems mokytojams galimybes įgyti vieno ir daugiau dalykų mokymui reikalingų kompetencijų.

II. PEDAGOGŲ RENGIMO PROCESAS

4. Pedagogų rengimo procesą sudaro šios dalys: studijos, stažuotė, kvalifikacinis egzaminas.

5. Pedagogai rengiami universitetuose ir neuniversitetinėse aukštosiose mokyklose. Pedagogų rengimo ypatumus universitetuose ir neuniversitetinėse aukštosiose mokyklose nustato Aukštojo mokslo įstatymas (Žin., 2000, Nr. 27-715), Pedagogų rengimo koncepcija (Žin., 2004, Nr. 186-6940) ir šis reglamentas.

6. Mokomųjų dalykų mokytojų ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogų, specialiųjų, socialinių, profesijos pedagogų ir auklėtojų studijų sritys ir jų kryptys, kurioms taikomas šis reglamentas, apibrėžtos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. balandžio 4 d. nutarime Nr. 368 „Dėl bendrojo studijų sričių ir kryptių, pagal kurias vyksta nuosekliosios universitetinės ir neuniversitetinės studijos Lietuvos aukštosiose mokyklose, klasifikatoriaus ir pagal šias studijų kryptis suteikiamų kvalifikacijų sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 31-1027).

7. Pedagogams rengti skirtų studijų programų apimtys nustatomos vadovaujantis Valstybine pedagogų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo pertvarkos programa (Žin., 2006, Nr. 60-2139) ir Pagrindinių, specialiųjų profesinių ir vientisųjų studijų programų nuostatais (Žin., 2005, Nr. 93-3461):

7.1. rekomenduojama universitetinių ir neuniversitetinių studijų antrojo tos pačios krypties dalyko studijų dalies apimtis – 20–25 (30–37,5 ECTS) kreditai;

7.2. rekomenduojama universitetinių ir neuniversitetinių studijų antrojo kitos krypties dalyko studijų dalies apimtis – 40–45 (60–67,5 ECTS) kreditai;

7.3. rekomenduojama universitetinių ir neuniversitetinių studijų trečiojo tos pačios krypties dalyko studijų dalies apimtis – 20–25 (30–37,5 ECTS) kreditai;

7.4. rekomenduojama universitetinių ir neuniversitetinių studijų trečiojo ne tos pačios krypties dalyko studijų dalies apimtis – 40–45 (60–67,5 ECTS) kreditai.

8. Baigus pedagogams rengti skirtų studijų pirmąjį etapą, kartu su diplomu asmeniui išduodamas diplomo priedas su profesinio parengimo dalykų vertinimais ir pedagoginių studijų baigimo pažymėjimas, kuris pažymi, kad asmuo pirmajame studijų etape įgijo Mokytojų profesijos kompetencijos apraše (Žin., 2007, Nr. 12-511) nustatytas kompetencijas ir turi teisę į antrąjį pedagoginių studijų etapą – pedagoginę stažuotę. Pedagoginę stažuotę reglamentuoja švietimo ir mokslo ministro patvirtinta Pedagoginės stažuotės organizavimo tvarka.

9. Pedagoginė stažuotė baigiama kvalifikaciniu egzaminu. Kvalifikacinį egzaminą reglamentuoja švietimo ir mokslo ministro patvirtinta Kvalifikacinio egzamino organizavimo tvarka.

III. BENDRIEJI REIKALAVIMAI STUDIJŲ PROGRAMOMS

10. Pedagogų rengimo studijų programų struktūra ir apimtis siejama su:

10.1. Pedagogų rengimo koncepcijoje (Žin., 2004, Nr. 186-6940) įtvirtintu pedagogų rengimo būdu;

10.2. Bendraisiais reikalavimais studijų programoms (Žin., 2005, Nr. 93-3461);

10.3. Bendraisiais reikalavimais kvalifikaciniam bakalaurui ir profesinio bakalaurui laipsniui (Žin., 2000, Nr. 27-715);

10.4. teikiamos profesinės kvalifikacijos reikalavimais;

10.5. programomis, pagal kurias įgyjama profesinė kvalifikacija, atitinkanti Lietuvos Respublikos ratifikuotų tarptautinių konvencijų nustatytus profesinio rengimo standartus;

10.6. atitinkamų kryptų studijų reglamentais.

11. Dalyko pedagogų rengimo studijų programos turi tenkinti atitinkamos studijų krypties reglamento bendrojo lavinimo ir studijų pagrindų tikslinių dalių minimalius reikalavimus, o specialioji (profesinė) dalis yra savita ir turi atitikti Pedagogų rengimo koncepcijos (Žin., 2004, Nr. 186-6940) ir šio reglamento reikalavimus.

12. Bet kuri pedagogų rengimo programa, jos turinys ir vykdymas turi užtikrinti, kad absolventas bus pakankamai sukaupęs dalykinių ir profesinių žinių bei gebėjimų, taip pat gebės įsigilinti į pedagoginius reiškinius ir edukacines veikas, gebės taikyti šias kompetencijas profesinėje savo veikloje:

12.1. studijuojamo dalyko žinios – ne tik dalyką nusakančios, apibūdinančios ar apibrėžiančios sąvokos, bet ir koncepcijos bei principai, šių principų plėtotė ir taikymas dalykui bei dalyką nagrinėjantiems reiškiniams;

12.2. fundamentaliosios žinios apie dalyką ir jį apibūdinančius reiškinius, apie tų reiškinių kokybinę ir kiekybinę išraišką;

12.3. pedagogikos, psichologijos, sveikos gyvensenos dalykų žinios ir gebėjimai, būtinos pedagogo profesijos tikslams pasiekti;

12.4. humanitarinių ir socialinių mokslų žinios ir gebėjimai, būtinos tiek platesnei erudicijai, tiek filosofinei pasaulėžiūrai ugdyti;

12.5. specifinės žinios ir gebėjimai, įgyjamos tik per kai kurių kryptų studijas.

13. Pedagoginių studijų metu asmens įgytos kompetencijos turi atitikti Mokytojų profesijos kompetencijos apraše (Žin., 2007, Nr. 12-511) nustatytas kompetencijas.

III. STUDIJŲ PROGRAMŲ SANDARA

14. Studijų programos sudaromos vadovaujantis Pagrindinių, specialiųjų profesinių ir vientisųjų studijų programų nuostatais (Žin., 2005, Nr. 93-3461) ir orientuojamos į būsimojo pedagogo darbo specifiką. Studijų programą sudaro bendrojo lavinimo programos dalies privalomieji dalykai ir pedagoginių studijų dalykai.

15. Pedagogams rengti skirtos studijų programos bendrojo lavinimo programos dalies privalomieji dalykai, kuriems turi būti skiriama ne mažiau kaip 15 procentų studijų programos apimties, yra:

a) edukacinė (ugdymo) filosofija;
b) užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų ar vokiečių kalbos) vartosenos tobulinimas, studijuojant programos dalykus (nes bendras užsienio kalbų mokymasis nėra pedagoginių studijų programų dalis);

c) specialybės kalbos kultūra.

16. Pedagoginių studijų dalykai (įskaitant pedagoginę praktiką pedagoginių studijų darbą-projektą) sudaro ne mažiau kaip 25 procentus programos apimties ir ne mažiau nei 40 (60 ECTS) kreditų.

17. Pedagogines studijas sudaro:

17.1. teoriniai dalykai (pedagogika, psichologija, sveikatos ugdymas, dalyko didaktika ir kt.), kuriems turi būti skiriama ne mažiau kaip 7,5 procento neuniversitetinių studijų programos apimties ir ne mažiau kaip 11 procentų universitetinės studijų programos apimties;

17.2. pedagoginė (profesinės veiklos) praktika, kuriai studijų programose turi būti skiriama ne mažiau kaip 20 kreditų, iš jų ne mažiau kaip 12 kreditų dalyko pedagoginė praktika ir likusi dalis – stebėjimo, auklėjamojo darbo bei ugdomosios veiklos praktika;

17.3. 2 kreditų apimties baigiamasis darbas (projektas).

18. Studijų programose turi būti alternatyviai pasirenkamųjų dalykų. Alternatyvomis laikomi ir pasirenkamos specializacijos dalykų rinkiniai. Pageidautina, kad alternatyvas dėstytojų skirtingi dėstytojai.

19. Ne mažiau kaip 5 procentai studijų programos apimties turi būti palikta visiškai laisvam studento pasirinkimui – kitų sričių studijų programų dalykams, kurie gali būti dėstomi net kitose aukštosiose mokyklose.

20. Aukštoji mokykla pagal galiojančius teisės aktus gali nustatyti dalykų įskaitymo tvarką.

IV. STUDIJŲ PROGRAMŲ VYKDYMO REIKALAVIMAI

21. Studijų programos vykdymo pagrindas yra kompetentingi ir kvalifikuoti dėstytojai, gebantys kurti mokslinę darbo atmosferą, kreipiantys motyvuotoms studijoms ir padedantys studentams modeliuoti savo pasirengimą būsimajai pedagoginei veiklai.

22. Dėstytojai, rengiantys pedagogus, nuolat tobulina kvalifikaciją. Dėstytojų kvalifikacijos tobulinimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro patvirtinti Pedagogus rengiančių aukštųjų mokyklų dėstytojų kvalifikacijos tobulinimo nuostatai.

23. Reikalavimai neuniversitetinių aukštųjų mokyklų pedagoginių studijų dalykų dėstytojams:

23.1. studijų programoje ne mažiau kaip trys dėstytojai privalo turėti atitinkantį programos studijų kryptį magistro laipsnį ir ne mažiau kaip du – tos krypties praktinės veiklos patirties (ne trumpesnės kaip trejų metų ir įgytos ar atnaujintos ne anksčiau kaip prieš penkerius metus);

23.2. ne mažiau kaip 20 proc. studijų krypties pagrindų dalykų apimties turi dėstyti asmenys, turintys mokslo laipsnį.

24. Reikalavimai universitetų pedagoginių studijų dalykų dėstytojams:

24.1. pagrindinių studijų programos kiekvienos dalies ne mažiau kaip pusę apimties turi dėstyti docento ar profesoriaus pareigas einantys nuolatiniai dėstytojai;

24.2. ne mažiau kaip penkių nuolatinų dėstytojų mokslinės veiklos kryptis turi atitikti programos studijų kryptį.

25. Pedagogus rengiančios aukštosios mokyklos turi sudaryti sąlygas nuolatinei dėstytojų profesinei raidai, kvalifikacijos tobulinimui. Kas penkeri metai jiems gali būti suteikiamos kūrybinės atostogos skaitomiems kursams esmingai atnaujinti.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Asmenys, įgiję bakalauro laipsnį, bet neturintys pedagoginių studijų baigimo pažymėjimo, dalyko pedagogui būtiną profesinę kompetenciją įgyja studijuodami pagal universitetinių (pedagoginių) studijų programas. Į pedagogines studijas priimami asmenys, baigę neuniversitetinių arba universitetinių studijų programas. Į profesijos mokytojų rengimo pedagoginių studijų programas priimami asmenys, turintys ne mažesnės kaip 3 metų trukmės darbo tam tikroje profesinės veiklos srityje patirties.

Tokių studijų apimtis – 40 kreditų, jas baigus išduodamas nustatytos formos pedagoginių studijų baigimo pažymėjimas.

27. Neformaliojo švietimo sistemoje arba savišvietos (savaiminio mokymosi) būdu asmens studijuotų pedagoginių studijų dalykų įvertinimai yra įskaitomi (akredituojami) į studijų programą švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

28. Pedagogus rengiančios aukštosios mokyklos daug dėmesio skiria studentų, kurie renkasi pedagogų profesiniam rengimui skirtas studijas, atrankai, jų profesiniams interesams, akademiniam gebėjimams ir asmeninėms savybėms plėtoti.